

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobkyne **K.**, bytom **K.**, *zastúpenej Mgr. Eugenom Gálikom, advokátom so sídlom Piaristická 2, Nitra*, proti žalovanému **Krajskému stavebnému úradu v Nitre**, so sídlom Lomnická 44, Nitra, za účasti **Ing. E.**, a **Ing. S.**, oboch bytom **K.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 18. januára 2010, č. KSUNR-2010-250-002, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súde v Nitre z 26. októbra 2010, č. k. 11S/32/2010-60, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súde v Nitre z 26. októbra 2010, č. k. 11S/32/2010-60 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) zamietol žalobu žalobkyne proti rozhodnutiu žalovaného z 18. januára 2010 č. KSUNR-2010-250-002, ktorým žalovaný ako druhostupňový správny orgán potvrdil rozhodnutie Mesta Nitra č. SP 12104/2009-015-Uh z 11. novembra 2009 o dodatočnom povolení zmeny dokončenej stavby SO 01-RD - prístavby a stavebné úpravy podkrovia spojené s užívaním stavby a dodatočnom povolení stavby SO 02 - prístrešok v zadnej časti pozemku parc. č. X. v kat. úz. N..

Rozhodol tak v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP, keď vychádzajúc z čl. 2 ods. Ústavy Slovenskej republiky, § 247 ods. 2, § 249 ods. 2 a § 250i ods. 1 OSP a 88a ods. 1, 4 a 7, § 61 ods. 1 a § 66 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) skúmal, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec príslušný právny predpis a dospel k záveru, že oba správne orgány sa dôsledne riadili procesnými zásadami upravenými v stavebnom zákone a vo všeobecne záväznom právnom predpise, a to v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) - § 3 ods. 4, § 32 ods. 1, § 34 ods. 3, na ktorý stavebný zákon (§ 140 stavebného zákona) odkazuje a zadovážili si podklady pre rozhodnutie zákonným spôsobom.

Krajský súd podrobne sa vyporiadajúc s obsahom administratívneho spisu považoval za potrebné uviesť, že v stavebnom konaní, obdobne ako v územnom konaní, platí koncentračná zásada, čo znamená, že po termíne určenom stavebným úradom sa na pripomienky a námietky účastníkov konania neprihliada a stanoviská dotknutých orgánov, ktoré sa nevyjadrili, sa považujú za kladné. V danej veci od počiatku žalobkyňa podávala námietky v začatom stavebnom konaní, ktoré sa týkali jednak prístavby a stavebných úprav už existujúceho rodinného domu, ktorý tam bol osadený a vzdialenosti od susedných pozemkov už sú dané, ako i rozsahu nepovolenej stavby, a to prístrešku zadnej časti pozemku stavebníkov (vzhl'ad, vzdialenosť a pod.) a k týmto námietkam sa stavebný úrad jasne a dostatočne vyjadril už v prvom rozhodnutí, preto aj súd je toho názoru, že pokiaľ žalovaný ako odvolací stavebný orgán zruší rozhodnutie z iného dôvodu, ako uvádza odvolateľ a vyporiadal sa s námietkami odvolateľa, zákon mu neumožňuje opätovne rozhodovať o týchto námietkach a taktiež účastník konania v postavení suseda, ktorý podal už raz námietky, zákon mu neumožňuje tieto neustále rozširovať, nakoľko sused je účastníkom konania v rámci stavebného konania iba v tej časti, v ktorej sa rozhoduje o jeho

námietkach. Stavebný úrad nie je povinný prihliadať na jeho námietky, ktoré sa týkajú napríklad námietok, ktoré by mohli vzniknúť iní susedia, alebo že niektoré podklady zo strany dotknutých orgánov štátnej správy neboli doložené do spisu. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že stavebníci za svoje konanie o realizácii stavby bez stavebného povolenia boli i priestupkovo riešení a bola im uložená pokuta podľa stavebného zákona, čo vyplýva zo spisu.

Krajský súd rovnako ako žalovaný bol toho názoru, že žalobou napadnutým rozhodnutím žalobkyňa nemohla byť poškodená na svojich právach účastníčky stavebného konania ako susedky, keďže zo spisového materiálu vyplýva, že námietky, ktoré uplatnila, sa vzťahujú na polohu jej rodinného domu, ktorý je osadený tak, ako uviedli stavebníci a pokiaľ ide o ich stavbu, resp. úpravu existujúceho rodinného domu, námietky žalobkyne nie sú opodstatnené.

Správny bol podľa názoru krajského súdu záver žalovaného v súvislosti s námietkami rušenia súkromia žalobkyne, pokiaľ ide o rušenie jej kľudu dopadom dažďových kvapiek na strechu prístrešku, kde ako materiál bola použitá plechová krytina predávaná ako certifikovaný výrobok, keďže o týchto otázkach a nárokoch rozhoduje výlučne súd v občianskoprávnom konaní a takéto námietky je možné uplatniť na súde i po skončení stavebného konania. Stavebný úrad môže riešiť iba stavebnotechnické námietky.

Krajský súd mal za to, že oba stavebné úrady správne vychádzali z ustanovenia § 61 stavebného zákona, pokiaľ ide o uplatnené námietky, ako i z ustanovenia § 6 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej len „vyhláška č. 532/2002 Z. z.“), pokiaľ ide o vzdialenosť medzi stavbami, avšak táto úprava sa vzťahuje iba novorealizované stavby, a nie na existujúce stavby, ktoré sú rekonštruované alebo sa dostavujú. V danom prípade toto ustanovenie, ako i ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, ktoré stanovuje podmienky o odstránení nepovolenej stavby boli dodržané. Pokiaľ ide o drobné stavby, ich dokumentáciu upravuje ustanovenia § 63 stavebného zákona a stavebný úrad skúma drobné a jednoduché stavby aj z hľadiska záujmov, ktoré hája orgány štátnej správy podľa osobitných predpisov, a to najmä vtedy, ak na posúdenie postačia všeobecné technické požiadavky na výstavbu vydané podľa tohto zákona alebo iných predpisov, ktorým sa stavebný úrad i žalovaný správny orgán riadili.

Podľa názoru krajského súdu neobstojí ani námietka žalobkyne uplatnená v žalobe v súvislosti s prístreškom v zadnej časti pozemku stavebníkov, pretože z predloženého spisového materiálu vyplýva tvrdenie žalovaného správneho orgánu, že prístrešok na parc. č. X. ako stavba nebola skolaudovaná, a preto o tejto námietke krajský súd nerozhodoval.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Tento rozsudok krajského súdu napadla v zákonnej lehote podaným odvolaním žalobkyňa namietajúc, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a v dôsledku toho nesprávne rozhodol.

Vytýkala krajskému súdu, že vôbec nevzal do úvahy skutočnosť, že žalobkyňa, ako účastníčka stavebného konania nebola v zmysle § 59 odsek 1 písmeno b/ stavebného zákona prizvaná do stavebného konania potom, ako bolo Krajským stavebným úradom Nitra jeho rozhodnutím č. KSUNR-2009-936-002 zrušené rozhodnutie Mesta Nitra č. SP 12104/2009009-Uh zo dňa 20. júla 2009. Týmto jej bola odňatá možnosť uplatňovať všetky námietky, na ktoré poukázala aj v podanom odvolaní zo 07. augusta 2009.

Poukazovala na to, že konaním Mesta Nitra bolo porušené ustanovenie § 3 ods. 2 správneho poriadku a takejto možnosti sa žalobkyni nedostalo ani zo strany ani Mestského úradu Nitra a ani zo strany Krajského stavebného úradu Nitra. Naopak o veci bolo v konaní na Mestskom úrade Nitra č. SP 12104/2009-015-Uh a následne v odvolacom konaní na Krajskom stavebnom úrade Nitra v konaní č. KSURP-2010-250-002 rozhodnutie bez účasti žalobkyne, resp. jej splnomocnenej zástupkyne. Ak by totiž žalobkyňa mala možnosť sa k stavebnému konaniu vyjadriť, bola by mohla uplatniť námietky, na ktoré poukázala v podanom odvolaní a aj v podanej žalobe - teda na porušenie ustanovenia § 45 ods. 4 a ods. 5 a § 6 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 vyhlášky č. 532/2002 Z. z..

Taktiež vytýkala krajskému súdu, že konal aj bez účasti účastníčky, resp. bez účasti jej právneho zástupcu, ktorý do úradného záznamu dňa 15. októbra 2010 požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 26. októbra 2010 a o odročenie pojednávania na iný termín. Keby Krajský súd Nitra zohľadnil ospravedlnenie neúčasti bola by mohla žalobkyňa všetky svoje námietky týkajúce porušenia ako procesných pravidiel na správnych orgánoch tak aj porušenia stavebných predpisov riadne uplatniť. Keďže sa tak nestalo krajský súd vydal napadnutý rozsudok v rozpore s platnou právnou úpravou, ktorá sa na vec vzťahuje.

Preto žiadala, aby bolo odvolaniu vyhovené a súčasne, aby bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania tak, ako budú vyčíslené v rozsudku.

Žalovaný v písomnom vyjadrení na odvolanie žalobkyne s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona uviedol, že pri stavbách postavených bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním je stavebný úrad povinný vždy najskôr skúmať, či takúto stavbu nemožno dodatočne povoliť. Vyhodnocuje pritom jej vplyv na životné prostredie, súlad s platnou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. s funkčným využitím územia, so všeobecnými technickými požiadavkami vymedzenými príslušnými právnymi predpismi a technickými normami, pričom prihliadne na záväzné stanoviská dotknutých orgánov, a napokon skúma aj vlastnícke vzťahy k pozemku, na ktorom je stavba umiestnená. Pokiaľ zistí súlad s verejnými záujmami, stavbu môže dodatočne povoliť. Ak sa v konaní o dodatočnom povolení stavby nepreukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad v súlade s ustanovením § 88a ods. 4 stavebného zákona dodatočne povolí už vykonané stavebné práce a určí podmienky na dokončenie stavby alebo nariadi úpravy už realizovanej stavby.

S poukazom na ustanovenie § 61 stavebného zákona žalovaný uviedol, že stavebný úrad v súlade s ustanovením § 61 ods. 1 stavebného zákona listom č. SP 12104/2009002-Uh zo dňa 20. mája 2009 oznámil začatie stavebného konania dotknutým orgánom a všetkým známym účastníkom a nariadil ústne pojednávame spojené s miestnym zisťovaním. Zároveň upozornil účastníkom konania, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliadne.

Zdôraznil, že v prípade vrátenia veci na nové konanie sa začatie konania opätovne neoznamuje. Ak sa však dopĺňajú podklady pre rozhodnutie, je potrebné na túto skutočnosť účastníkov konania upozorniť s tým, že môžu nahliadnuť do podkladov rozhodnutia. Stavebníci doplnili podanie o revíziu správu elektroinštalácie. Stavebný úrad spísal záznam a v rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby povolil aj užívanie zmeny dokončenej stavby SO 01 – Rodinný dom. Účastníkom kolaudačného konania podľa ustanovenia § 78 stavebného zákona sú len stavebníci, ktorí sú vlastníkami stavby aj pozemku. Nebolo potrebné, aby stavebný úrad oznamoval začatie kolaudačného konania z dôvodu, že spojil konanie o dodatočnom povolení stavby s kolaudačným konaním, pretože doplnené podklady sa netýkali iného účastníka konania. Účastníčkou konania o dodatočnom povolení stavby SO 01 spojeného s povolením užívania dokončenej stavby a konania o dodatočnom povolení

stavby SO 02 bola aj žalobkyňa K., bytom K.N., avšak v konaní ju zastupovala splnomocnená zástupkyňa Ing. H., bytom K.N..

Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol odvolanie žalobkyne zamietnuť a rozsudok Krajského súdu v Nitre potvrdiť.

Účastníci konania Ing. E. a Ing. S. vo svojich vyjadreniach k odvolaniu zhodne uviedli, že trvajú na svojich doterajších vyjadreniach, a že v odvolaní žalobkyne zo dňa 14. februára 2011 nie sú uvedené žiadne nové skutočnosti, ktorými by sa konajúci súd nezaoberal, a ktoré by podľa ich názoru mali vplyv na zmenu napadnutého rozsudku.

Skutočnosti namietané žalobkyňou v odvolaní sa podľa účastníkov konania týkajú iba jej postavenia ako účastníka stavebného konania a následne súdneho konania. Ako vyplýva z priebehu správnych konaní na úradoch I. a II. stupňa, kde bola vec rozhodovaná, ako aj z priebehu súdneho konania na Krajskom súde v Nitre sp. zn. 11S/32/2010, správne orgány a súd sa s námietkami žalobkyne ohľadom jej postavenia ako účastníka konania a uvedenými skutočnosťami dôsledne zaoberali a vysporiadali v samotnom konaní a rozsudku.

Namietaný postup krajského súdu na pojednávaní dňa 26. októbra 2010, čo sa týka účasti účastníkov konania, je rovnako odôvodnený v rozsudku a mali zato, že všetky práva žalobkyne ako účastníčky konania boli zachované a rozsudok vychádza z dostatočne prevereného stavu. Opätovne uviedli, že konanie žalobkyne má za cieľ iba zneprijemňovať susedské vzťahy a neodôvodnene predlžovať celé súdne konanie.

Vzhľadom na uvedené žiadali odvolanie žalobkyne zamietnuť a rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 11S/32/2010-60 z 26.októbra 2010 potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné priznať úspech.

Vzhľadom na námietku žalobkyne vznesenú v odvolaní, že krajský súd „konal aj bez účasti účastníčky, resp. bez účasti jej právneho zástupcu, ktorý do úradného záznamu dňa 15. októbra 2010 požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 26. októbra 2010 a o odročenie pojednávania na iný termín, a že keby Krajský súd Nitra zohľadnil ospravedlnenie neúčasti, bola by mohla žalobkyňa všetky svoje námietky týkajúce sa porušenia ako procesných pravidiel na správnych orgánoch tak aj porušenia stavebných predpisov riadne uplatniť“, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sa musel vypoariadať s otázkou, či týmto postupom krajského súdu nebola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom.

Treba uviesť, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia túto skutočnosť, že dňa 26. októbra 2010 konal a rozhodol v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu neopomenul dôvodiť tým, že „v danej veci vytýčil termín pojednávania na deň 12. októbra 2010, na ktorom bol prítomný i zvolený právny zástupca žalobkyne, ktoré súd odročoval a výslovne sa pýtal prítomných účastníkov, či sa budú môcť zúčastniť nového termínu pojednávania určeného súdom na 26. októbra 2010 o 14:00 hod.. Všetci prítomní, vrátane právneho zástupcu žalobkyne súhlasili. Dňa 15. októbra 2010 právny zástupca sa dostavil na súd a kancelárii súdu oznámil, že v tento deň a v túto hodinu má vytýčený termín pojednávania na Okresnom súde v Nitre o 13:30 hod., čo doloží i fotokópiou predvolania súdu, avšak sa tak nestalo, neospravedlnil sa a ani nevysvetlil súdu, prečo sa nezúčastnil pojednávania, prípadne, že si nemohol zvoliť kolegu na zastupovanie v tejto veci. Krajský súd bol preto toho názoru, že sú splnené podmienky na konanie v tejto veci dňa 26. októbra 2010, kedy súd vyhlásil rozhodnutie vo veci samej (§ 156 OSP).“.

K tomuto zdôvodneniu najvyšší súd dodáva, že podľa obsahu zápisnice o súdnom pojednávaní zo dňa 12. októbra 2010 právny zástupca žalobkyne pridržiac sa písomne podanej žaloby urobil vo veci riadny prednes včítane uvedenia námietok (č. I. 49), že zoberal ďalší termín pojednávania odročený na deň 26. októbra 2010 o 14:00 hod. na vedomie, a že ak do úradného záznamu dňa 15. októbra 2010 žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 26. októbra 2010 o 14:00 hod. z dôvodu kolízie pojednávania na Okresnom súde v Nitre, toto pojednávanie nijako nekonkretizoval a ani do dňa 26. októbra 2010 nedoručil krajskému súdu prisľúbenú fotokópiu predvolania (č. I. 54). Treba tiež spomenúť,

že dôvodom odročenia pojednávania bolo predloženie plnej moci žalobkyne, ktorú udelila svojej matke na zastupovanie v stavebnom konaní; ktoré bolo doložené dňa 13. októbra 2010 (č. 1. 52 a 53).

Podľa § 250g ods. 2 OSP ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

Z osobitnej úpravy § 250g ods. 2 OSP vyplýva, že ustanovenie § 101 ods. 2 druhá veta OSP, podľa ktorej *ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy, sa v správnom súdnictve nepoužije.*

V ustanovení § 250g ods. 2 OSP je priamo upravený postup súdu v prípade, ak sa účastník na pojednávanie nedostaví. Pojednávanie v neprítomnosti účastníka v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, nie je porušením práva, zaručeného článkom 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky. Prejednaním veci v neprítomnosti žalobcu, ktorý bol o pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne upovedomený, mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože si toto právo uplatnil už podaním žaloby na preskúmanie rozhodnutia žalovaného súdom (k tomu pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžhuv/3/2009 – www.nsud.sk).

Odročenie pojednávania pre neprítomnosť účastníka z dôležitých dôvodov však ani v správnom súdnictve nemožno vylúčiť, ak by účastníkovi mohla byť odňatá možnosť konať pred súdom.

V zmysle ustálenej judikatúry prítomnosť na verejnom (ústnom) prejednaní svojej veci, právo vyjadrovať sa na pojednávaní k dôkazom a robiť procesné úkony je právom účastníka konania a nie jeho povinnosťou. Účastník preto nemôže úspešne namietať, že súd nezabezpečil jeho účasť na pojednávaní, keď ho nedonucoval k využitiu jeho práva, nenapomenul ho, ani mu neuložil pokutu (bližšie pozri napr. R 72/2003). Ani kolízia dvoch pojednávaní toho istého účastníka v tom istom termíne na dvoch rozdielnych súdoch

nie je akceptovateľným predpokladom uznanie existencie „dôležitého dôvodu“ na odročenie riadne a včas vytyčeného pojednávania (k tomu pozri napr. ÚS 68/1998, či uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/77/2002 – 6/2004 ZSP).

Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že Krajský súd v Nitre tým, že uskutočnil druhé pojednávanie v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu, neporušil ústavného právo žalobkyne podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a nebola jej odňatá možnosť konať pred súdom, pretože kolízia dvoch pojednávanií, navyše bez doloženia akéhokoľvek dôkazu o tom, nie je dôležitým dôvodom podľa ustanovenia 250g ods. 2 OSP.

Pokiaľ ide o námietky žalobkyne vznesené v odvolaní týkajúce sa možnosti, resp. nemožnosti uplatniť námietky v stavebnom konaní najvyšší súd po oboznámení sa so samotnými odvolacími dôvodmi žalobkyne vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a po oboznámení sa s obsahom pripojených administratívnych spisov ako a súdneho spisu nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s nimi stotožnil v celom rozsahu (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a v odôvodnení svojho rozsudku sa obmedzil len na právne vyhodnotenie a posúdenie veci.

Podľa § 88a ods. 1 stavebného zákona, ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a s osobitnými predpismi. Ak bola stavba začatá bez právoplatného stavebného povolenia, ktoré už bolo vydané, stavebný úrad posúdi súlad s verejnými záujmami na základe záväzných stanovísk podľa § 140b a podkladov predložených v stavebnom konaní.

Podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona v rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby stavebný úrad dodatočne povolí už vykonané stavebné práce a určí podmienky na dokončenie stavby alebo nariadi úpravy už realizovanej stavby.

Na konanie o dodatočnom povolení stavby sa primerane vzťahujú ustanovenia § 58 až 66 (§ 88a ods. 7 stavebného zákona).

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 88a stavebného zákona upravuje jednak postup vlastníka nepovolenej stavby a jeho povinnosti a jednak postup stavebného úradu pri nepovolených stavbách. Z odsekov 1 a 2 vyplýva, že dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia nepovolenej stavby alebo stavby uskutočňovanej v rozpore so stavebným povolením nie je v rozpore s verejnými záujmami, spočíva na vlastníkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Vlastník stavby na základe výzvy stavebného úradu si sám a na vlastné náklady musí zaobstarat' všetky potrebné doklady, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy a obce. Verejným záujmom sa v tejto súvislosti rozumejú záujmy chránené osobitnými zákonmi, všeobecne záväznými vyhláškami, nariadeniami, záväznými časťami slovenských technických noriem a pod.. Posúdenie súladu s nimi vykonáva stavebný úrad ako príslušný prvostupňový orgán štátnej správy. Musí posúdiť najmä súlad s platnou územnoplánovacou dokumentáciou z hľadiska súladu s funkčným využitím, určené záväzné limity a regulatívy, ktoré vykonáva obec. Rozsah požadovaných dokladov nie je taxatívne vymedzený, ale stavebný úrad pri ich určení vychádza predovšetkým z ustanovenia § 126 stavebného zákona, ktoré sa týka ochrany zložiek životného prostredia a iných osobitných záujmov podľa toho, o aký druh stavby ide, na aký účel sa má stavba užívať, ktoré záujmy budú stavbou dotknuté, kde je stavba umiestnená, či sú v predmetnom území vyhlásené ochranné pásma, a pod..

Účelom konania o dodatočnom povolení stavby je vlastne dodatočné zhojenie závažnej vady, ktorou je prvotné vedomé ignorovanie zákona zo strany stavebníka, pod podmienkou preukázania skutočnosti, že ďalšia existencia nepovolenej stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami. Dôkazné bremeno je na vlastníkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Predpokladom úspešnosti stavebníka v konaní o dodatočnom povolení stavby v zmysle citovaného ustanovenia § 88a ods. 1 stavebného zákona je preukázanie skutočnosti, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom.

Stavebný úrad i v konaní o dodatočnom povolení stavby musí dôsledne vyhodnotiť charakter námietok, či ide o námietky občianskoprávne alebo námietky územno-technického, prípadne stavebno-technického charakteru, ktoré sú upravené stavebnými predpismi. Pritom môže dôjsť aj k vzájomnému prelínaniu posúdenia námietok s prihliadnutím na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu žalovaného, je zrejmé, že správne orgány v posudzovanej veci na základe skutkových zistení dospeli k záveru, že pre dodatočné povolenie stavby boli splnené zákonné podmienky a k takému záveru dospel aj krajský súd. Tento ich záver je i podľa názoru najvyššieho súdu správny. Správne orgány si pre svoje rozhodnutie zadovážili dostatok skutkových pokladov, aby mohli vo veci rozhodnúť a v konaní nebola zistená taká vada, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, keď žalobkyni aj bola daná dostatočná možnosť sa v administratívnom konaní vyjadriť.

Z pripojených administratívnych spisov mal najvyšší súd zhodne s krajským súdom preukázané, že žalobkyňa bola účastníčkou stavebného konania od počiatku, že v tomto konaní bola zastupovaná svojou matkou Ing. H. na základe splnomocnenia a že námietkam, ktoré podala, bolo čiastočne vyhovené. Treba uviesť, že nedôvodnosť námietok žalobkyne bola zo strany stavebných orgánom riadne vyhodnotená a zdôvodnená už v pôvodnom rozhodnutí stavebného úradu z 20. júla 2009 č. SP 12104/2009-Uh, ktoré bolo zrušené rozhodnutím žalovaného KSUNR-2009-936-002 z 24. septembra 2009 síce na základe odvolania podaného žalobkyňou, avšak nie z dôvodu jej námietok, ale z dôvodu porušenia zákona s tým, že voči stavebníkom je potrebné začať priestupkové konanie, pretože stavbu prístrešku uskutočnili bez stavebného povolenia, a tiež z dôvodu chýbajúcich podkladov.

Po odstránení vytknutých nedostatkov Mesto Nitra ako stavebný úrad následne rozhodnutím z 11. novembra 2009 č. SP 12104/2009-015-Uh dodatočne povolil zmenu dokončenej stavby SO 01 – Rodinný dom – prístavba a stavebné a úpravy podkrovia, umiestnený na pozemku p. č. X., k. ú. N. a zároveň povolil aj jej užívanie a dodatočne povolil stavbu SO 02 – Prístrešok v zadnej časti pozemku, umiestnený na pozemku p. č. X., k. ú. N. pre stavebníkov Ing. E. a manžela Ing. S., obaja bytom K.N.. V tomto rozhodnutí sa opätovne vypořiadal s pôvodnými námietkami žalobkyne s konštatovaním, že námietkam žalobkyne vo

veci uskutočnenia prístavby k rodinnému domu a stavebných úprav v podkrovnom priestore, ktoré stavebníci zrealizovali bez stavebného povolenia, sa vyhovel a ostatné námietky sa zamietajú. Stavebný úrad nevyhovel námietkam žalobkyne, pokiaľ ide o vzdialenosti a účel stavby a nevyhovel ani námietkam o narušení súkromia z dôvodu, že išlo o námietky občianskoprávneho charakteru, o ktorých môže rozhodnúť iba súd. Neopodstatnenosť týchto námietok bola podrobne odôvodnená v rozhodnutí z 20. júla 2009 č. SP 12104/2009-Uh. Rozhodnutie z 11. novembra 2009 č. SP 12104/2009-015-Uh žalobkyňa opätovne napadla odvolaním namietajúc, že stavebný úrad nepostupoval podľa § 61 stavebného zákona a neoznámil jej opätovne začatie dodatočného stavebného konania, čím jej bolo odopreté zákonné právo vyjadriť sa k novému konaniu a nahliadať do spisu, pričom vytýkala stavebnému úradu, že jednoducho vydal nové rozhodnutie a nezaoberal sa vytknutými nedostatkami zistenými odvolacím orgánom a okrem procesnej chyby má rozhodnutie veľa technických nedostatkov, napr. absentuje rozsah prác a podmienky na dokončenie stavby.

K týmto námietkam žalobkyne žalovaný vo žalobou napadnutom rozhodnutí uviedol, že stavebný úrad v súlade s ustanovením § 61 ods. 1 stavebného zákona listom č. SP 12104/2009002-Uh zo dňa 20. mája 2009 oznámil začatie stavebného konania dotknutým orgánom a všetkým známym účastníkom a nariadil ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Zároveň upozornil účastníkom konania, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliadne. Tiež uviedol, že v prípade vrátenia veci na nové konanie sa začatie konania opätovne neoznamuje. Ak sa však dopĺňajú podklady pre rozhodnutie, je potrebné na túto skutočnosť účastníkov konania upozorniť s tým, že môžu nahliadnuť do podkladov rozhodnutia. Stavebníci doplnili podanie o revíziu správu elektroinštalácie. Stavebný úrad spísal záznam a v rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby povolil aj užívanie zmeny dokončenej stavby SO 01 – Rodinný dom. Účastníkom kolaudačného konania podľa ustanovenia § 78 stavebného zákona sú len stavebníci, ktorí sú vlastníkami stavby aj pozemku. Nebolo potrebné, aby stavebný úrad oznamoval začatie kolaudačného konania z dôvodu, že spojil konanie o dodatočnom povolení stavby s kolaudačným konaním, pretože doplnené podklady sa netýkali iného účastníka konania.

V ustanovení § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona je okruh účastníkov vymedzený tak, že pre postavenie účastníka konania nepostačuje vlastnícke alebo iné právo k susednej

nehnutelnosti, ale musí byť splnená aj podmienka, že vlastnícke právo alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti suseda môžu byť stavebným povolením dotknuté. Túto otázku vždy posudzuje stavebný úrad podľa okolností konkrétneho prípadu a na základe toho vymedzí okruh účastníkov konania.

V zmysle § 78 stavebného zákona účastníkom kolaudačného konania je stavebník, vlastníci pozemku alebo stavby, ak stavebník nie je vlastníkom pozemku, prípadne stavby. Ak v priebehu výstavby došlo k nepodstatnej zmene oproti dokumentácii overenej v stavebnom konaní a stavebný úrad zlúči kolaudačné konanie s konaním o povolení týchto nepodstatných zmien uskutočnených v priebehu výstavby, rozširuje sa okruh účastníkov konania o tých účastníkov stavebného konania, ktorých by sa zmena mohla dotknúť, avšak len v rozsahu, v akom sa ich táto zmena dotýka (pozri § 81 ods. 4 stavebného zákona).

Podľa § 61 ods. 1 stavebného zákona stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania dotknutým orgánom, všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Súčasne ich upozorní, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Na pripomienky a námietky, ktoré boli alebo mohli byť uplatnené v územnom konaní alebo pri prerokúvaní územného plánu zóny, sa neprihliada. Stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania do 7 dní odo dňa, keď je žiadosť o stavebné povolenie úplná.

V zmysle § 61 ods. 1 veta druhá stavebného zákona pre stavebné konanie platí zásada koncentrácie konania, ktorej účel spočíva v stanovení určitých limitov stavebného konania a cieľom je zamedziť neustálemu generovaniu nových námietok, ktoré by v konečnom dôsledku bránili akejkoľvek stavebnej činnosti.

Žalobkyňa bola teda povinná vyčerpať všetky prostriedky k ochrane svojich práv, ktoré mala procesne k dispozícii už v správnom konaní včítane námietok podľa § 45 ods. 4 a ods. 5 a § 6 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., v lehote stanovenej stavebným úradom, čo aj urobila.

Najvyšší súd k námietkam žalobkyne, že ak by mala možnosť sa k novému stavebnému konaniu vyjadriť, bola by mohla uplatniť námietky, považuje za potrebné uviesť, že správne orgány sa s námietkami žalobkyne, ktoré vzniesla, náležite vypořádali a nijaké nové relevantné námietky už žalobkyňa v administratívnom konaní neuviedla. Pokiaľ žalobkyňa namietala porušenie svojich procesných práv po zrušení prvého rozhodnutia

stavebného úradu, treba uviesť, že po zrušení prvostupňového správneho rozhodnutia odvolacím správnym orgánom, tento nezačal nové konanie, ale v konaní pokračoval, pričom bol viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu (§ 59 ods. 3 správneho poriadku v spojení s § 140 stavebného zákona). Včas uplatnenými námietkami žalobkyne sa stavebný úrad znova zaoberal a v zmysle § 61 ods. 1 druhá veta stavebného zákona na nové ani opakované námietky žalobkyne už nebolo možné prihliadnuť, a to ani, ak by ich uplatnila.

Vzhľadom na koncentračnú zásadu, ktorá sa uplatňuje v stavebnom konaní, nové ani opakované námietky žalobkyne by teda nebolo možné zohľadniť, a preto, ak sa žalovaný v rozhodnutí o odvolaní s pôvodnými námietkami žalobkyne už znova podrobne nevyporiadaval, nie je to dôvodom, aby súd zrušil takéto rozhodnutie pre nepreskúmateľnosť z nedostatku jeho dôvodov. Pritom treba uviesť, že s námietkami žalobkyne vznesenými v odvolaní proti rozhodnutiu stavebného úradu z 11. novembra 2009 č. SP 12104/2009-015-UH sa žalovaný podľa názoru najvyššieho súdu adekvátne vyporiadal.

Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu neuviedla už žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa nebol podrobne vyporiadal i krajský súd a ktorými by bola preukázala porušenie alebo ohrozenie jej subjektívnych práv vrátane práv procesných, alebo preukázala, že správne orgány pri hodnotení nimi vykonaných dôkazov porušili ustanovenie § 3 ods. 2, či § 34 ods. 5 správneho poriadku (§ 140 stavebného zákona).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania (bližšie k tomu napr. I. ÚS 226/2010).

Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v danej veci nerozhodol svojvoľne ani protizákonne. Naopak, najvyšší súd má za to, že namietaný rozsudok krajského súdu je akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnený, a preto nesignalizuje možnosť vysloviť porušenie zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobkyne v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a z týchto dôvodov napadnutý

rozsudok podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

Týmto rozhodnutím však nie sú dotknuté práva žalobkyne na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko, ako správne uviedol krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ak žalobkyňa trvá na zhoršení svojho obytného prostredia, môže sa domôcť žalobou podľa § 127 Občianskeho zákonníka ochrany poskytovanej týmto ustanovením právam vlastníckym v susedských vzťahoch, a to na miestne príslušnom okresnom súde, ktorý je za danej situácie ako jediný tieto námietky oprávnený posúdiť.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP, nakoľko žalobkyňa v odvolacom konaní úspech nemala a žalovanému ani účastníkom konania náhrada trov konania zo zákona neprislúcha.

Záverom najvyšší súd dáva ešte do pozornosti nesprávne označenie účastníkov konania na strane žalovaných v záhlaví napadnutého rozsudku, nakoľko podľa § 250 ods. 1 veta prvá OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni (§ 250 ods. 4 OSP). Pokiaľ teda súd v zmysle 250 ods. 1 veta druhá aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté, nepriberá ho na strane ani žalobcu ani na strane žalovaného a tento v konaní pred správnym súdom má samostatné postavenie. Toto pochybenie bude treba opraviť ako inú zrejmu nesprávnosť postupom podľa § 164 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP (§ 222 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. februára 2012

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Petra Slezáková